

DENIS GUEDJ: A PAPAGÁJTÉTEL

Typotex Kiadó, 2016. 590 oldal, 3900 Ft

A francia matematikus, író Denis Guedj neve a magyar olvasók számára kevéssé ismerős, pedig több mint egy tucat történelmi, matematikai és geodéziai vonatkozású könyvet írt, valamint négy filmet is. A Paris VIII Egyetem tudománytörténet- és tudományelmélet-professzora 2010-ben hunyt el. Legismertebb műve a L'Empire des nombres (A számok birodalma) című tanulmány és a Le Théorème du perroquet (A papagájtétel) című regény. Utóbbi 1998-ban látott napvilágot, vagyis három évvel az után, hogy Andrew Wiles princetoni professzor sikeresen bizonyította a matematikatörténet sokáig legmakacsabb, mindenféle bizonyítási kísérletnek ellenálló sejtését, a nagy Fermat-sejtést. Wiles természetesen azonnal médiaszár lett, a Times címlapján is megjelent, és a BBC portréfilmet készített róla. Ritka dolog az ilyesmi, hiszen a matematika eredményei általában nem jól kommunikálhatók a nagyközönség felé. A Fermat–Wiles-tétel – így hívják, amióta sejtésből bizonyított tétellé lépett elő – bizonyítása meg végképp az elvont dolgok közé tartozik. A laikus közönség számára az ilyesmikkel foglalkozó matematikus vagy olyan figura, mint a saját betegségével küzdő John Nash, vagy mint a dinoszauruszokkal hadakozó dr. Ian Malcolm a Jurassic Parkban. A karakter érdekes, de hogy mivel is foglalkozik, arra senki nem kíváncsi. A nagyközönség egyébként is be van oltva matematika ellen, és azonnal rendetlenkedni kezd a szíve, ha valaki x-eket, meg y-okat kezd írogatni egy táblára. Denis Guedj nem tesz semmi ilyet! Ruche úr, a nyolcvanéves könyvkereskedő, Max a majdnem siket fiú, a két iker, Jonathan és Léa, anyjuk, Perrette és egy megmentett, beszélő papagáj, No-futur fordulatossá teszi a történetét. A normálisnak cseppet sem nevezhető családban eleinte Ruche úr – aki sohasem fejezte be a disszertációját, mert a kutatásvezetője meghalt – érdeklődik a matematika iránt, ám a történet során ez az érdeklődés szép lassan magával ragad mindenkit. Az olvasót

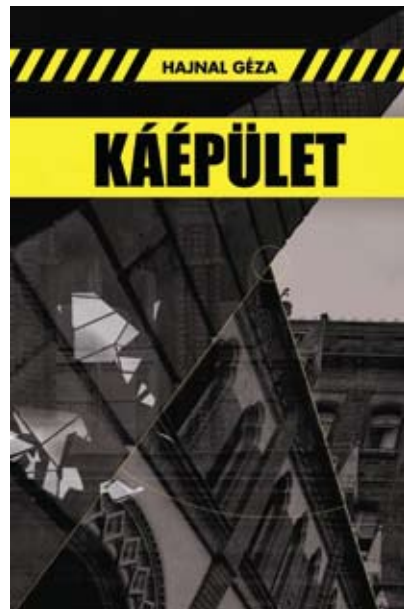
is. Figyelem, a könyv olvasása matekfüggőséget okozhat! Ruche levelet kap Brazíliából, amelyet majd több is követ, meg jó néhány ládára való könyv is érkezik. Még a történet negyedénél sem járunk, amikor feltűnik egy arab, bizonyos Ibn al-Havvam, aki megfogalmaz egy állítást, amelyből majd a Fermat-sejtés lesz. Innen nincs visszaút, jönnek az ábrák és a képletek. Közben a papagájt és a könyveket a maffia követi. Van még egy sejtés, amelyet egyelőre még nem oldott meg senki: a Goldbach-sejtés. Csak részeredmények vannak, és a kérdés, hogy az események hátterében valami rettenetes titok lappang-e, vagy csupán a maffiavezér is egy lelkes matekrajongó, aki a Goldbach-sejtés megoldására kíváncsi.

HAJNAL GÉZA: KÁÉPÜLET

Athenaeum Kiadó, 2016. 222 oldal, 2541 Ft

e-könyv: 1990 Ft

Dr. Hajnal Géza mérnök, hidrogeológus, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Vízépítési és Vízgazdálkodási Tanszékének docense. Tudományos munkája mellett számos kötetet írt már, szakkönyveket, novelláskötetet és musicalszöveget is. Az Athenaeum Kiadó gondozásában most megjelent új könyvével eddig tőle szokatlan területre lépett: a krimi világába. A klasszikus krimi alapjait alighanem Edgar Allan Poe a Morgue utcai ketős gyilkosság című elbeszélés megírásakor fektette le. Az azóta eltelt 175 évben Poe-nak számos követője akadt, és – valljuk be – a detektívregény szokásos kliséi, a hidegfejű, éles szemű, zseniális logikájú, ám kissé különc mesterdetektív, a váratlanul felbukkanó, eltitkolt testvér, unokatestvér vagy második feleség és a többi már-már kissé kopottá vált. Hajnal Géza szakít ezekkel.

A napjainkban játszódó történet helyszínét mindannyian ismerjük: a BME K épülete, az ország legnagyobb Gerber-tartója, a Szabadság híd budai hídfőjénél, a Gellért-hegy lábánál. Az épület, amelyben valaha Hajós Alfréd, Teller Ede vagy Rubik Ernő koptatta az iskolapadot, ahol egyszer volt őszi szünet, abból is forradalom lett, és amelynek folyosóin ma is találni golyó ütötte lyukakat. A regény különös varázsát adja, hogy a benne szereplő helyszíneket bárki felkeresheti, végigmehet a fehér mészró fölépcsőn vagy a tardosi vörösön a Sóhajok hídjánál, vagy betérhet az előadóba, amelynek üvegtetejére az egyik hullá pottyant. Elárulom: hullá az lesz bőven. Nyomozó viszont csak kettő, az is elég suta. A krimi főhőse nem mesterdetektív, hanem egy egyetemi kutató, aki váratlanul cseppen a gyilkosságsorozat kellős közepébe. Ő is docens, hidrogeológus, mint a szerző, és egyes szám első személyben beszél el a történetet. Mivel hamarosan ő lesz az első számú gyanúsított, kénytelen maga az igazság nyomába eredni. Az oktatókból hamarosan lelkes csapat szerveződik, akik a maguk amatőr módszereivel igyekeznek a gyilkost leleplezni. Ám hiába próbálják egymást és kollégáikat megvédeni, a hullák egyre szaporodnak. Közben átélhetjük az ismerős egyetemi tanszéki hangulatot, folyosói pusmogásokat, pletykákat a mérőtáborokról és más efféléket. Miközben a hivatásos nyomozók sorra próbálják feltérképezni az érintettek kiterjedt kapcsolati hálóját, és egyre inkább úgy érzik, hogy közel járnak a megoldáshoz, a kutatókból álló csapat más úton jár. Felmerülnek nemzetközi vonatkozások, feltűnik egy KGB-s kapcsolat, bizonyos érdekcsoportok, az energiaipar jövője és maga Putyin is.